

BOŽIČNA PRILOGA.

Priloga k „Slov. Gosp.“ št. 54.

Pozdrav sveti noči.

O sveta noč, ti noč miru in sreče,
Kako po tebi srce hrepeni!
Kako ves svet želi goreče,
Obhajati najlepšo vseh noči!
Mladost nedolžna v cvetu te blagruje,
Starost te siva komaj pričakuje.

Ako pogleda gori v visočine,
Zazre nad Betlehemom svetli žar;
Prizor zasveti v srcu globočine,
Da lepšega ni videti nikdar:
Zbor angeljev nad mestom svetim plava
In v luči jasni se blesti nižava.

Od neba doli zadoni v nižave
V glasovih rajskomilih slavospev,
In kot zvonov pojočih tje v daljave.
Razlega sladki se njegov odmev:
„O slava Bogu na višavah bodi,
Ljudem pa dobre volje mir povsodi!“

Ti pesem angeljska, pozdrav nebeški,
Vso noč mogočno doni v tili svet;
Naj čuje te vesoljni rod človeški,
Milobe tvoje rajске v srcu vnet!
Prihod Gospodov zopet nam obnovi,
Vstvarjenje vse bogato blagoslovi!

S teboj, o pesem, duh naj tisti veje,
Ki spremljal je Zveličarja prihod
Ter naj prodre do skrajne zemske maje,
Kjerkoli se neba razpenja svod:
Ljubavi duh, ki brata z bratom spravi,
In vse ljudi odvede k sreči pravi!

Prof. dr. Ant. Medved.

Najdenček.

(Božična povestica. Napisal Al. Leben).

Slovesni glasovi zvonov so naznanjali Gospodov rojstni dan. Vasica je zažarela v sijajnem blesku v nočni tihoti. Božična drevesca so pošiljala svoj prazniški odsev skozi okna ven na cesto. Nebeška radost je zazvenela iz ust vseh. Beganja in tekanja od enega do drugega ni hotelo biti ne konca niti kraja. — Radovanje in pripovedovanje o božičnem Detecu je bilo skrajno živahno: da je prineslo to in ono, da je tu in tam položilo bogate darove ter mlada srčeca neizmerno osrečilo.

Le ena edina hišica v vasi je stala tako popolnoma tihotna, brez bleska in brez radosti. Bila je hišica Cvetka, ki je bil brez otrok. — Mali Slavko, ubogi osiroteli deček, kojemu je bila mati v sirotišnici meseca novembra umrla, je moral, ker se njega tihoče se zadeve še niso rešile, hoditi od hiše do hiše, prositi si hrane in prenočišča.

Na sveto noč si je iskal pri Cvetku kruha in strehe. Tudi on je vedel o božičnem Detecu, da razveseljuje pridne in pobožne otroke; njegova rajna mati mu je čestokrat pripovedovala o njem, in četudi po mnenju drugih malo, mu je vendar po mnenju malega Slavka prinesla vsikdar toliko različnih reči, da so imele po njegovem prepričanju edino-le v nebesih svoj izvor.

V največjem pričakovanju je tudi on vstal na božično jutro zelo rano, da bi pogledal, s čim da je obdarilo njega božično Dete. Toda bilo je vse tiho, nobeno božično drevesce ni kinčalo sobe, kake radosti ni bilo čutiti nikjer, vse je bilo ravno tako, kakor ob vsakem drugem dnevu. Njegova kapica, ki jo je bil prejšnji večer položil zraven svojega ležišča, da bi namignil božjemu Detecu, češ, tudi on ima neko majhno željo, bila je — prazna.

Premagan od srčne bolesti, splazil se je skrivoma iz sobe, stopil za hišni ogel ter bridko jokal. Stara dekla, ki je prišla že iz hleva od molzenja, je slišala malega Slavkota glasno ihteti.

„Kaj pa se jokaš, Slavček?“ vprašala je sočutno.

„Ah, božično Dete mi ni ničesar prineslo in bil sem vendar vedno priden in sem tako veliko molil.“

„Otrok moj“, je dejala dekla tolažilno, „Dete pač ni vedelo, kje da si. Vidiš, ako je mati tukaj, tedaj ona preskrbi vse te reči. Toda le pomiri se, morda ti vendar-le še kaj pripase, hočem ga jaz prav lepo prositi.“ S temi besedami je izginila, da bi malemu lantiču v tolažbo kaj poiskala.

„Mati preskrbi te lepe reči“, je ponavljal deček, „tako je moja mati zmirom dejala.“

Luna je preplavila s svojim srebrnim leskom spavajočo zemljo, žarno so blestele zvezdice na nebu in od snežne odeje je odseval ves ta čarobni svet.

Mali Slavko je skakljal proti pokopališču, ki je bilo zelo blizu; njegove oči so žarele v velikem upanju, vsa žalost je izginila iz njegovega otroškega srčeca. Prišedši na grobišče, je pokleknil h gomili svo-

je mamice ter molil na glas: „Ah ljuba, dobra mama, povej vendar božičnemu Detecu, da sem jaz danes pri stricu Cvetko-tu in da je pozabilo na-me. Reci mu, da sem bil vedno priden in sem rad molil, in da hočem tudi zanaprej lepo moliti, naj mi le nekaj prinese. Ali, mamica, tukaj ni tako lepo, brez tebe; najrajši bi bil pri tebi tam gori v nebesih. Ljudje ravnajo tako trdo z menoj in so mi tako tuji. Martinov Pepček me vedno suva in tolče, kadar tam jem, in psa je že nahujskal na mene.“

Tu se je približala malemu Slavku, ki je še vedno klečal ob mamičnem grobu, neka gospa. Bila je graščakinja iz bližine, ki je tudi prišla, iskat na pokopališče božične tolažbe. Na gomilici svojega rajnega sinčka je prižgala lučice na božičnem drevescu, da bi mu, kakor je menila pobožna gospa, tudi na grobu naredila kako božično veselje. V svoji veliki bolesti ni mislila na nič drugega, nego na svojega ljubljenečka, ki jej je bil odvezet za vedno. Še-le sedaj, ko je začela glasno otroško tožbo, je prisijala luč v njeno temno, otožno dušstvo. Z nežnim glasom je nagovorila žalostnega majhnega dečka:

„Glej, moj otrok, tudi tibi je tamkaj božično Dete nekaj prineslo“, in je pokazala tja na razsvetljeno božično drevesce. „In še več: mene samo, mater ti je prineslo; ti moraš iti z menoj, jaz ti hočem postati tvoja mati.“

„Odkod pa prihajaš? Ali te je poslalo božično Dete?“ je vprašal mali Slavko ves začuden.

„Da, dragi moj, božično Dete moj otrok, tvoja mati, vsi so me poslali po tebe. Pojdi le hitro, sedaj greva domov, tam te jih pričakuje še več.“

Gospa si je snela svoj topli šal, ogrnila z njim dečkovo rame ter hitela z njim proti graščini.

„Glej, Lavoslav, sina, otroka mi je poslalo nebo, tam zunaj na pokopališču sem ga našla. Oprosim, prosim! Naj ostane pri naju, boživa mu oče in mati, je sirota.“ Tako prisrčno je prosila graščakinja svojega moža.

„S srčnim veseljem, moja ljuba, hočem malega dečka sprejeti v svojo hišo in po očetovsko skrbeti zanj, če te le vidim spet veselo in srečno.“

„O hvala, tisočerna ti hvala, moj dragi Lavoslav. Precej sem vedela, da mi boš uslišal mojo željo.“

Nežni poljub, kakoršnega od smrtnega dne nji-ju sinčka ni dobil, je bil kot povračilo za njegovo velikodušno privoljenje.

Brž so malega Slavka čedno umili, mu oblekli lično oblekico, kojih je bilo še mnogo na razpolago, ter ga peljali v veličastno dvorano, kjer deček od samega občudovanja krasote, ki se je odprla pred njegovimi očmi, ni mogel izgovoriti niti besedice. Trepetajoč se je stisnil k blagima dobrotnikoma, katerima bi naj postal spet ona vez, ki zakonce tako tesno veže med seboj.

Božič je tudi semkaj prinesel največji dar, kakoršnega sploh dati more: sladki mir srca.

Kako ju je „zacopral“.

(Vesela, pa poučna zgodba).

I.

Če se dva vzameta, od katerih eden je trd kremen, drugi pa trdo jeklo, je to nevarna reč, ker nastane prav lahko ogenj. Pri zakonskih pa nikdar ni dobro, če za vsako majhno nesporazumljenje švigajo iskre.

Pred nekaj leti se je zgodilo v nekem kraju, da je res prišel kremen z jeklom k poroki. Njemu je bilo ime France, ona je bila Elizabeta. Dokler sta skrivala svojo ljubezen za hrbotm starišev, sta se imela neizrečeno rada; on jo je imel za angela, ona pa njega za svetnika.

Stariši obeh seveda so dobro vedeli, zakaj ne vidijo radi tega razmerja. „Vidva nista za skupaj“, so dejali, a France in Liza nista hotela tega slišati.

Torej France in Liza si nista dala ničesar dopovedati od ljudi, vzela sta se in ob zvokih svatovske godbe prišla v hišico ob potoku. Nekaj časa se ni bilo nobenemu izmed njihju pritoževati; kremen je ležal tiho poleg jekla, vse je lepo šlo. Toda to ni trajalo nihi tri tedne, ko se je začelo v hišici že drugačno življenje. Kremen se je preveč približal jeklu, in komaj se je vzdignila roka, že so letele tudi iskre in ogenj na vse strani. On v resnici nikdar ni bil kak posebno nežen, ljubezniv mož; a ona je bila preobčutljiva in hitro razdražljiva. Če je on rekel le kako besedo, ki ji ni bila popolnoma po volji, takoj je bil ogenj v strehi.

In ko je minilo leto po poroki, sta gledala vsaki pri drugem oknu ven in si kazala hrbite; imen pa, ki sta si jih dala to leto, ni najti zapisanih v bukvah, ki se jim pravi „Olikani Slovenec“.

II.

Z brevirjem v roki hodi gospod župnik po sobi doli in gori, kar nekdo strahoma potrka na vrata. „Noter“, zakliče župnik in gleda proti vratom ter čaka, kdo da pride.

„Hvaljen bodi Jezus Kristus.“

„Bog ti daj zdravje, Liza; že dolgo te nisem videl. Kaj pa je kaj novega?“

„Gospod župnik, neko prošnjo imam do Vas“, pravi Liza nekoliko v zadregi.

„No, le kar povej naravnost; se ti ni treba ničesar bati, saj veš, da rad pomagam vsakomur, komur le morem.“

Liza prime v roko rob predpasnika, potegne ž njim čez oči in pravi jokaje: „Gospod, z možem ne morem nič več dalje živeti.“

„A pojdi, pojdi; zakaj pa ne?“

„No, glejte, on je tako grob, da je zaradi njega vsak dan prepri v hiši; nič mu ni prav, in kadar mu ni kaj všeč, je tako v hiši, kakor bi spustil hudobca z verige.“

Župnik je bil v takih stvarih preveč izkušen, da bi ne bil vedel, da je navadno krivda na obeh straneh. „Boš tudi ti nekoliko kriva zraven, ali ne?“ je menil.